

znanstvom vsega avstrijskega cesarstva pečati. Ta državna naprava je pod vodstvom slovečega Haidingerja, očaka avstrijskih naravoslovcev. V svojih prostornih poslopih hranuje nezmerne zbirke, ki v to vednost spadajo. Ona pošilja vsako leto svoje uradnike, državne zemljioslovce (Reichsgeologen) po raznih deželah našega cesarstva, da tam nabirajo znamenitosti, in obrise deželá napravljajo. Že lansko leto se je na Gorenskem gosp. dr. Peters več mesecev mudil. Letos sta prišla v preiskavo Krajskega in Goriškega dva učena gospoda, namreč gorski svetovavec Lipolt, rojen Slovenec iz spodnjega Štajarskega, in D. Stur, rojen Slovak. Pervi bode obhodil ložki kanton, idrijske goré, potem celo krajsko stran na levem bregu Save do koroške in štajarske meje, od Teržiča do Zagorja. Gosp. Sturu pa so odločeni: Logatec, Planina, Postojna, Vipava, cela sočka dolina in Bohinj. Priljudna gospoda, s kterima smo se v Ljubljani pomenkovali, sta nam razodela, da ona vsakemu, kateri koli od nju zavoljo posebnega kamnja ali rud, ki se v njegovem kraju nahajajo, kakega razjasnjenja ali nasvetovanja želí, iz serca rada po svoji vednosti in po svoji prepričbi brez plačila postrežeta. Njuni namen ni le zemljioslovne posebnosti naše dežele nabirati, temuč tudi vse, karkoli nju vednost v povzdigo kmetijstva, gojzdnarstva in rudnarstva svetovati zamore, vsakemu povedati. Gotovo bo marsikteremu v korist, v rudništvu zvedena moža za svét poprašati pri kopanju rude, ker se mnogi brez vednosti v to reč zarinejo in dragi dnar in čas tratijo. Oba gospoda sta nas pa tudi naprosila, po „Novicah“ na znanje dati, da bi ju možje, ktere ta vednost mika, v težavni preiskavi podpirali in jima posebnosti svojih krajev na znanje dajali, n. pr., kje se to ali uno posebno kamenje lomi itd. Močno jima bode vsak ustregel, kdor jima naznani, kje se kake okamnine in kake druge posebnosti nahajajo. Zvediti pa, kje ravno danes in jutri potujeta ta dva gospoda, bo vsakemu lahko, ako le enmalo tam pa tam poprašuje. Naj bi tedaj nihče ne zamenaril lepe prilóžnosti, kateri želí kaj zvediti, — naj bi pa naši rojaki ljudi po stari lepi navadi prijazno sprejemali verla gospoda, kamor prideta in jima na roko šli kar morejo! D.

Novičar iz raznih krajev.

C. k. ministerstvo je zastran prodajanja žganja, špirta in ola (piva) k postavi od 16. dec. t. l. sledeče nove postave pridjalo: 1) kupčijstvo z žganjem, olom in špiritom v sodcih je le tedaj pripušeno, ako ti sodci naj manj eno dunajsko vedro merijo; tudi žganjarije in olarije, ako nimajo pravice žganja in ola na drobno točiti, so vezane na to postavo; 2) na drobno se prodajati smé špirit le v štacunah, ki prodajajo špecarije same ali pa zraven drugega blaga tudi špecarije. Po teh določbah so tedaj preklicane tiste določbe lanske postave od 16. dec., ktere stojé pod razdelku 2. in 5. — Nova postava za rokodelstva in obertništva se pričakuje prihodnji mesec. — Ker se od več strani že delj časa pripoveduje, da bo zemljišni

(gruntni) davek povišan za 8 gold. od sto, piše peštanski časnik „Pest. Ll.“, da dobro vé, da to ni res, ampak da bo povišan le za 2 odstotka in $\frac{2}{3}$; zemljišni davek znaša sedaj 16 od sto čistega dohodka, in po prištevi tretjine za deželne potrebšine znaša skupaj $21\frac{1}{3}$ od sto. Prihodnjič bo, kakor omenjeni časnik terdi, vés ta davek skupaj prerajtan na 24 od sto. — Žitna cena je od 12. do 17. maja skor v vseh deželah enmalo poskočila; vagán pšenice se je v Kašavi podražil za 12 kr., v Bohnii za 4 kr., na Marskem za 6 kr., na Šlezkem za 20 kr., na Českem za 8 kr., na Dunaji za 38 kr., v zgornji Austrii za 10 kr., na Koroškem za 6 kr. — Časnik dunajske kmetijske družbe piše, da je v nekterih krajih estrajskih mraz perve dni tega mesca nograde tako popalil, da tudi drugo leto ne bo terta za nič; zato je cena žita v teh krajih poskočila. — Vročé leto se prerokuje letos od vseh strani; žitne polja pa tudi povsod obetajo dober pridelk. — Avstrijska armada je začela zapušati že Moldavo in Valahijo, in do tistega časa, ko bojo vse ostale določbe pariškega zbora zastran teh knežij zgotovljene, ne bo nobenega avstrijskega vojaka več v teh krajih. Cesarjevo armadno povelje od 20. t. m. hvali izverstno obnašanje avstrijske armade v teh knežijah. — Telegrafno naznanilo iz Jaša naznanja, da je ondašnji divan h koncu zbora enoglasno svoje želje razodel, naj bi se vprihodnje Moldava in Valahija v eno državu zedinile in je pismo v tem duhu poslal do gospodarja (hospodara) moldavskega. Ko bi trenil se je razglasil ta sklep deželnega zbora krog in krog, in ljudstvo je prevselo prejelo to novico. — Iz Varšave se piše, da car Aleksander je pred se poklicane plemenite maršale Poljskega takole nagovoril: „Pozabiti vse, kar se je nekđaj zgodilo, me je terdna volja. Prav zadovoljen sem s Poljci, ker ob velikih homatijah, ki so pretresale Evropo, niso pozabili dolžnost ne do svojega vladarja ne do sebe, in ker tisti izmed njih, ki so se bojevali v versti moje armade, so se junaško in zvesto obnašali skoz in skoz. Vse nosim v svojem sercu in vse dobro jim želim, ker jih ljubim kot svoje otroke. Povejte, gospodje, to svojim rojakom, pa prosim vas, povejte jim tudi, naj dajo enkrat slovó svojim sanjarijam. Da bi bilo Poljsko srečno, je moja iskrena želja; al Poljsko zamore le srečno biti združeno z Rusijo“. — Kakor se iz pruskih časnikov bere, tudi Nemcem ni po volji, da je avstrijska vlada sklenila že večkrat omenjeno zavezo s francozko in anglezko vlado in tako zlo ropočejo zoper to zavezo kakor sardinski in angleški časniki zoper rimsko in napolitansko vlado. Laško je res zlo razdraženo po pismu, ki ga je sardinski poslanec grof Cavour podal pariškemu zboru. „Oest. Corr.“ piše, da papeževa vlada je nek razpisala nabiro 4000 vojakov, da bode pripravljena na vse, kar koli bi se utegnulo primeriti. — V Parizu se je snidel zbor judovskih duhovnov (rabinarjev), kateri prevdarja: ali bi ne bilo prav, da bi se judovski sabbat (v saboto) prenesel na nedeljo. — Razstava živine, mašin in poljskih pridelkov bo podaljšana do 21. junija. Kaj lepe hleve so napravili živini; tla so iz asfalta; dva sila velika šotora sta napravljena z mnogoverstno mervo, da si lahko vsakdo za svojo živino naj pripravnišo izbira.

Zavolj naročbe „Novice“.

Konec mesca junija izteče polletno naročilo na „Novice“. Prosimo tedaj, da tisti častiti naročniki, ki so jih naročili le za prvo polovico leta, pa jih dalje po redu dobivati želijo, da se kmali naročé za drugo polovico, ker odpravništvo njih zamore le potem nadpise (adrese) v dostojnem redu zgotoviti. Naročnina za polleta znaša 2 goldinarja, ako se po pošti prejemajo, — sicer pa 1 goldinar in pol. Ker nekteri naročniki naročnino še tako pošiljajo, kakor je takrat bila, ko so „Novice“ le enkrat na teden izhajale, in ker prizadeva to potem mnogoterega pisanja sem ter tje, prosimo lepo, da bi častiti ti naši stari prijatli ne prezerli tega povabila, ktero naznanja, da celoletna naročnina za dvakrat v tednu po pošti pošiljane „Novice“ znaša 4, polletna 2, četertletna pa 1 gold.

Drugo pot bomo po navadi naročnikom poslali naročilno pismo.